ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/21/2308

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Sirje Biin
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	21.10.2021, Tallinn
Vaide esitamise aeg	28.06.2021 (inspektsioonis registreeritud 30.06.2021)
Teabevaldaja	Häirekeskus e-posti aadress112@112.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduste Liit e-posti aadress: pension@eakad.ee

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lõige 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. MTÜ Eesti Pensionäride Ühenduste Liit (EPÜL) esitas 11.06.2021 ühe teabenõude kahele adressaadile - Terviseametile (teabevaldaja 1) ja Häirekeskusele (teabevaldaja 2):

Avaliku teabe seaduse §§-ide 5 ja 18 lõike 1 alusel teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.
Asjaolud:
Ajalehe Postimees vahendusel on teabevaldajad avaldanud: "Teise uuendusena tutvustab Häirekeskus selle aasta novembrist kasutusse tulevat uut kiirabi väljakutse töötlemise juhendit. Kiirabi väljakutse ohuhinnang on Terviseameti poolt koostatud juhend telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks, sellele kiirus prioriteedi andmiseks või teisele, sobilikumale tervishoiuteenuse osutajale, suunamiseks."
Teabenõudjat ei ole teabevaldajad eelviidatud juhendi väljatöötamise juurde kaasanud, samuti ei ole uus kiirabi väljakutse töötlemise juhend avalikult leitav.
Teabenõude ese:
Soovin e-postile pension@eakad.ee käesoleva teabenõude asjaoludes viidatud Terviseameti poolt koostatud juhendit telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks.

2. Häirekeskus keeldus teabenõuet täitmast, kuna dokumendi koostaja, Terviseamet, on teabele seadnud juurdepääsupiirangu AvTS § 35 lg 1 punkti 10 alusel.
3. EPÜL esitas 28.06.2021 Andmekaitse Inspektsioonile vaide.
4. Andmekaitse Inspektsioon palus 08.07.2021 kõrvaldada vaides puudused (vaie allkirjastada). Ühtlasi selgitas inspektsioon, et vaatab vaide kummagi teabevaldaja osas läbi eraldi menetlustes.
5. EPÜL kõrvaldas puudused 12.07.2021.
6. Andmekaitse Inspektsioon tegi 17.08.2021 Häirekeskusele järelepärimise, küsides:
   1. Kas teabenõudes küsitud juhend asub hädaabiteadete menetlemise andmekogus, et selle juurdepääsupiirangutele viidatakse?
   2. Kes on käskkirjale „Kiirabi tüüpjuhtumite kirjeldused ja tegutsemise juhised" kehtestanud juurdepääsupiirangu?
   3. Miks ei ole teabenõudjale väljastatud küsitud teavet juurdepääsupiiranguteta osas (vt AvTS § 38 lg 2)?
7. Häirekeskus vastas järelepärimisele 26.08.2021.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Asjaolud:
1.1. Ajalehe Postimees vahendusel on teabevaldajad avaldanud: "Teise uuendusena tutvustab Häirekeskus selle aasta novembrist kasutusse tulevat uut kiirabi väljakutse töötlemise juhendit. Kiirabi väljakutse ohuhinnang on Terviseameti poolt koostatud juhend telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks, sellele kiirus prioriteedi andmiseks või teisele, sobilikumale tervishoiuteenuse osutajale, suunamiseks." (24.05.2021 Postimees: Eesti kiirabi saab uued tegevusjuhised.)

1.2. Avaldaja selgitas teabenõudes, et teabenõudjat ei ole teabevaldajad eelviidatud juhendi väljatöötamise juurde kaasanud, samuti ei ole uus kiirabi väljakutse töötlemise juhend avalikult leitav.

1.3. Avaldaja esitas 11.06.2021 teabevaldajatele teabenõude (Lisa nr 1), mille esemeks on: "Soovin e-postile käesoleva teabenõude asjaoludes viidatud Terviseameti poolt koostatud juhendit telefonile 112 saabunud kiirabi väljakutse käsitlemiseks."

1.4. Teabevaldaja 1 keeldus 20.06.2021 nr 5-7/21/5392-2 vastusega (Lisa nr 2) Kiirabi väljakutse töötlemise juhendi väljastamisest. Põhjendades vastust: "Teabevaldaja keeldub teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust (AvTS § 23 lg 1 p 1). Teave, millele juurdepääs on seaduse alusel piiratud, on juurdepääsupiiranguga teave (AvTS § 34 lg 1). Teie taotletavale teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 8 (teabe, mille avalikuks tulek ohustaks kaitseala või kaitsealuse liigi ning tema elupaiga või kasvukoha säilimist) alusel."

Järgmisel päeval teabevaldaja 1 täpsustas 21.06.2021 nr 5-7/21/5392-3 vastust: "Annan teada, et Terviseameti 20.06.2021 kirjas nr 5-7/21/5392-2 on märgitud vale juurdepääsupiirangu alus. Juurdepääsupiirang on kehtestatud AvTS § 35 lg 1 p 10 (teave tehnoloogiliste lahenduste kohta, kui sellise teabe avalikuks tulek kahjustaks teabevaldaja huve või sellise teabe asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamine on ette nähtud eraõigusliku isikuga sõlmitud lepingu) alusel. Vabandan ekslikult väljastatud dokumendi pärast."

Vaide põhjendused:
1.6. Avaldaja arvates on teabevaldajad valesti kohaldanud avaliku teabe seaduse § 18 lõiget 1 koostoimes samas § 5 lõigete 2 ja 3 p-de 1 ja 2, sest isegi juhul, kui juurdepääsupiirang teabele on kehtestatud eraõigusliku isikuga sõlmitud lepingus oleva ärisaladuse tõttu, siis kõik muu teave, mis ei ole ärisaladus ja tehnoloogiline ärisaladus kuulub teabenõude korras avalikustamisele. Eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Samas ei ole teabevaldajad selgitanud, kes on need andmesubjektid, kellega on halduslepingud sõlmitud ja kes saavad avalike ülesannete täitmiseks avalikke vahendeid, mille jaoks, mis eesmärgil.

Juhindudes eeltoodust ja AvTS § 51 palun:

Liita teabevaldajatele esitatud vaided ühte menetlusse ja teha teabevaldajatele ettekirjutus, milles teabevaldajad on ebaseaduslikult keeldunud teabenõude täitmisest ja kohustada teabevaldajal teabenõudes soovitud dokumente esitama, milles kohsutada teabevaldajat hindama, kas halduslepingu alusel avalikke ülesandeid täitva eraõigusliku isiku andmed on ärisaladus, millele kehtib juurdepääsupiirang, vajadusel katta dokumentides kinni ärisaladust sisaldav teave.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Häirekeskuse vastus teabenõudele:
Vastuseks teie 17.08.2021. a järelepärimisele anname teada, et Terviseameti peadirektori käskkirjaga kinnitatud „Kiirabi tüüpjuhtumite kirjeldused ja tegutsemise juhised" dokumendile on juurdepääsupiirangu kehtestanud Terviseamet. Kuivõrd juurdepääsupiirangu kehtestanud asutuse loata ei ole võimalik teavet edastada, siis ei saa Häirekeskus väljastada küsitud teavet. Muu hulgas ei ole Häirekeskuse pädevuses otsustada, milline osa dokumendist on piiranguga teave. Nimetatud dokumendi sisu kajastub hädaabiteadete menetlemise andmekogus, mille alusel toimub ohuhinnangute andmine kiirabivaldkonnas. Põhjusel, et Terviseameti juht võib otsustada asutuseväliste isikute juurdepääsu võimaldamise asutusesiseseks tunnistatud teabele, edastame järelepärimise kuuluvuse järgi lahendamiseks Terviseametile.

Häirekeskuse vastus inspektsiooni järelepärimisele:
Vastuseks teie 17.08.2021. a järelepärimisele anname teada, et Terviseameti peadirektori käskkirjaga kinnitatud „Kiirabi tüüpjuhtumite kirjeldused ja tegutsemise juhised" dokumendile on juurdepääsupiirangu kehtestanud Terviseamet. Kuivõrd juurdepääsupiirangu kehtestanud asutuse loata ei ole võimalik teavet edastada, siis ei saa Häirekeskus väljastada küsitud teavet. Muu hulgas ei ole Häirekeskuse pädevuses otsustada, milline osa dokumendist on piiranguga teave. Nimetatud dokumendi sisu kajastub hädaabiteadete menetlemise andmekogus, mille alusel toimub ohuhinnangute andmine kiirabivaldkonnas. Põhjusel, et Terviseameti juht võib otsustada asutuseväliste isikute juurdepääsu võimaldamise asutusesiseseks tunnistatud teabele, edastame järelepärimise kuuluvuse järgi lahendamiseks Terviseametile.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:
Praeguse vaide esemeks on EPÜL 11.06.2021 teabenõude täitmisest keeldumine Häirekeskuse poolt.

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides

sätestatud avalikke ülesandeid täites.

AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Häirekeskus on Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus, seega teabevaldaja AvTS-i mõttes.

AvTS § 4 lg 1 kohaselt on teabevaldajad kohustatud demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Teabenõude täitmisest peab/võib teabevaldaja keelduda, kui esineb mõni AvTS §-s 23 nimetatud asjaolu. Keeldumine koos põhjendustega tuleb teabenõudjale teatavaks teha viie tööpäeva jooksul.

AvTS § 20 punkti 2 kohaselt loetakse teabenõue teabenõude saanud teabevaldaja poolt täidetuks, kui teabenõue on edastatud vastavalt kuuluvusele.

AvTS § 38 lõige 3 sätestab, et asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistatud teabele on juurdepääsuõigus riigi ja kohaliku omavalitsuse ametnikul või töötajal oma ametiülesannete täitmiseks. Seda teavet ei tohi edastada kolmandatele isikutele juurdepääsupiirangu kehtestanud asutuse loata.

Praegusel juhul on teabevaldaja esialgu keeldunud teabenõude täitmisest, viidates juurdepääsupiirangutele. Kuna aga teabenõudes küsitud dokumendi on koostanud ja asutusesiseseks kasutamiseks tunnistanud Terviseamet, suunas Häirekeskus teabenõude täitmiseks Terviseametile. Sellega saab teabenõude täidetuks lugeda.

Siiski juhime Häirekeskuse tähelepanu sellele, et kui teave on peale dokumendi koostaja ka nende valduses, saab seda ka valdajalt teabenõudega välja küsida ning teabevaldaja peab dokumendi väljastama juurdepääsupiiranguteta osas. Kuna praegusel juhul oli piiranguga kogu käskkiri ja selle lisad, saab lugeda otstarbekaks teabenõude täitmiseks saatmist Terviseametile. Seda enam, et samasisulise teabenõude ja vaide esitas EPÜL nii Häirekeskuse kui Terviseameti peale ühiselt ning Andmekaitse Inspektsioon lahendab Terviseameti peale esitatud vaide menetluses nr 2.1.-3/21/2307.

Eeltoodu tõttu jätan Häirekeskuse peale esitatud vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/
Sirje Biin
jurist
peadirektori volitusel